

Rozhovor s Romanom Fusekom, riaditeľom odboru ochrany finančných spotrebiteľov: Dovolenkový špeciál

(16.08.2019; Rozhlasová stanica Regina Západ; Marcela Jedináková)

Marcela Jedináková:

"Je stále čas výletov a dovoleníek, mnohí ste sa už domov vrátili, ale veľa z vás sa ešte len do zahraničia chystá. A keďže si my, Slováci, často nosíme zo zahraničia neželané darčeky v podobe zvýšených poplatkov za platby, výbery či výmeny peňazí v zahraničí, dnes si povieme o tom, ako sa správne finančne do zahraničia pripraviť a na čo si pri finančných operáciách dávať pozor. Podnety a vaše sťažnosti dostáva nielen Slovenská obchodná inšpekcia, ale aj Národná banka Slovenska, ktorá vykonáva ochranu spotrebiteľa od roku 2015. No a preto sme si do štúdia pozvali riaditeľa Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Romana Fuseka, pekné predpoludnie, vitajte."

Roman Fusek, riaditeľ Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska:

"Ďakujem, pekný deň."

Marcela Jedináková:

"Akým spôsobom môže Národná banka Slovenska pomôcť spotrebiteľom?"

Roman Fusek:

"Národná banka Slovenska tak, ako ste povedali, od 2015 vykonáva ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu. To znamená na finančnom trhu, ktorý je regulovaný, a ktorý podlieha takému tomu veľkému finančnému dohľadu Národnej banky. Ako konkrétne môže pomôcť spotrebiteľovi, sú to také akože priame, a potom aj nepriame spôsoby. Ten nepriamy spôsob je samotný výkon dohľadu, ktorý spočíva v tom, že kontrolujeme, pokiaľ ide o spotrebiteľský dohľad, tak kontrolujeme najmä to, či klienti sa stávajú, alebo nestávajú obeťou nekalých obchodných praktík, kontrolujeme zmluvné podmienky, či tam nie sú nejaké nekalé zmluvné podmienky, neprijateľné podmienky. A robíme napríklad aj tzv. mystery shopping, teda chodíme nakupovať finančné produkty, tvárime sa ako klienti a snažíme sa zistiť, či s klientami či už banky, poisťovne, alebo sprostredkovatelia jednájú férovo. Ten priamy spôsobom je spôsob vybavovania sťažností klientov priamo Národnou bankou Slovenska. Zjednodušene, ak klient, spotrebiteľ nie je spokojný s tým, ako bol vybavený vo finančnej inštitúcii, prípadne, či mu finančná inštitúcia plnila to, čo predpokladal, že mu bude plniť, a nie je spokojný ani s vybavením tej svojej sťažnosti vo finančnej inštitúcii, alebo reklamácie, ktorú podal, tak môže podať sťažnosť na Národnú banku Slovenska a my prešetříme, čo sa stalo."

Marcela Jedináková:

"V akých, ak môžete aj konkretizovať, v akých prípadoch sa ľudia na národnú banku Slovenska môžu obrátiť, to ste už povedali, ale naozaj reálne obracajú sa v akých prípadoch, s akými sťažnosťami, alebo v akých situáciách potrebujú vašu pomoc najčastejšie."

Roman Fusek:

"Dá sa povedať, že sú to také tie očakávané prípady tam, kde hrozí spor, alebo kde v zásade trčí spor medzi tým spotrebiteľom a finančnou inštitúciou. Tých sporov je najviac dá sa povedať v poisťnej oblasti, to znamená, ak klienti očakávajú to, že im poisťovňa niečo vyplatí a nedostali to, čo očakávali, tak to je asi najväčšia masa sťažností, čiže na poisťovníctvo. Ale samozrejme, veľmi podobný objem sťažností dostávame aj na nebankové subjekty, na spotrebiteľské úvery a samozrejme, že ľudia sú nespokojní aj s rôznymi inými bankovými službami. Sťažností v oblasti investícií je relatívne málo, stále to ale súvisí s tým, že Slováci veľmi investíciám nerozumejú."

Marcela Jedináková:

"Aká je váha tej vašej kontroly, alebo prešetrenia daného prípadu? Vy máte tú právomoc prikázať, v úvodzovkách, danej inštitúcii, banke, alebo poisťovni, aby urobila nápravu, alebo to vaše šetrenie je neutrálne?"

Roman Fusek:

"V určitom rozsahu máme túto možnosť, ale sme limitovaní tým, čo je v bežnom demokratickom štáte zrejme, že o nárokoch a o sporoch rozhodujú súdy. To znamená, že my o sporoch rozhodovať nemôžeme, môžeme ale v zásade jednať s tou finančnou inštitúciou v záujme klienta spôsobom v prípade, ak zistíme, že sú tam nejaké nedostatky, aby sama zjednala nápravu. Dá sa povedať, že ak zoberieme vo všeobecnosti všetky sťažnosti bez ohľadu na to, do ktorého sektoru sa tí klienti sťažujú, tak vo všeobecnosti sa dá povedať, že približne tretina tých sťažností je opodstatnených. Ten zvyšok sťažností spočíva, tie neopodstatnené vyplývajú najmä z toho, že nie celkom rozumejú tej finančnej službe, ktorú si zobrali, neprečítali si poriadne podmienky a podobne. Ale ten zvyšok sťažností je naozaj

opodstatnený, zistíme, že tam naozaj došlo k nejakému porušeniu práv klienta a v takom prípade sa snažíme jednať o možnej náprave. Nám sa už dlhodobo niekoľko rokov darí držať to číslo približne na úrovni 60 percent. To znamená, že 60 percent takto opodstatnených sťažností vybavíme v prospech klienta."

Marcela Jedináková:

"Myslím si, že málokto si prečíta zmluvu či už keď zakladá nejaký bankový účet, alebo uzatvára zmluvu o úvere napríklad pri výbere, alebo vydaní kreditnej karty, a preto ľudia nevedia hospodáriť, dá sa povedať, alebo používať správne jednak platobné karty a takisto možno nevedia ani, čo všetko majú zahrnuté v poplatku za rôzne účty. Chcem sa dostať práve k tomu cestovaniu, pretože tam asi najviac sú viditeľné práve tie, môžem to nazvať nedostatky, ale ako ste aj povedali, možno že tá naša nevedomosť sa najviac ukazuje práve tam, keď sme skutočne sme prekvapení a zaskočení, že vrátíme sa z výletu a máme tam rôzne poplatky navýšené, možno že sme mohli inak vymeniť peniaze, platiť inak v reštaurácii. Takže o tomto všetkom budeme hovoriť po pesničke, teda na začiatku si povieme, aké najčastejšie chyby robia ľudia pred tým samotným vycestovaním, pretože samozrejme, dá sa pripraviť aj na to, aby sme nepreplácali naše služby."

- - - - -

Marcela Jedináková:

"Dnes je tu Roman Fusek z Národnej banky Slovenska, rozprávame sa o tom, ako nakladať s našimi finančnými účtami, platobnými kartami a podobne. Budeme o tom hovoriť, ako sa teda vybaviť hlavne na cestu do zahraničia. Ale možno že podobné pravidlá platia aj u nás, na Slovensku. Je to tak, alebo?"

Roman Fusek:

"Určite áno, to základné pravidlo, ktoré platí aj u nás na Slovensku je, že ten produkt, ktorý používate, musíte poznať. Pochopiteľne je úplne dôležité to, hovorili sme o tom pred pesničkou, aby ľudia vedeli, keď používajú platobnú kartu, akú službu používajú a koľko za ňu zaplatia."

Marcela Jedináková:

"Aké najčastejšie chyby robia ľudia pred vycestovaním do zahraničia, keďže sme momentálne v dovolenkovej sezóne, dostali ste určite množstvo podnetov."

Roman Fusek:

"Áno, sme tam, o čom hovoríme. Ľudia vo vzťahu k svojim financiám častokrát idú do zahraničia, kde sa platí inou menou ako eurom, nepripravení. A to ten základný problém, z ktorého potom vyplývajú všetky ostatné súvisiace problémy."

Marcela Jedináková:

"Ako je vhodné teda, aby sme sa pripravili?"

Roman Fusek:

"Úplne základná príprava je získať si informácie. To znamená, keď idem na zahraničnú cestu, kde sa platí inou menou ako eurom, tak musím vedieť, čo budem všetko v zahraničí platiť a podľa toho si rozmyslieť, čo budem platiť v hotovostne a čo budem platiť bezhotovostne. Samozrejme, že by som mal vedieť predtým, ako vycestujem, aký je konverzný kurz. Teda aký je kurz zámeny eura za tú cudziu menu, do ktorej krajiny idem. Samozrejme, že ten informačný konverzný kurz informačne pre spotrebiteľov zverejňuje Národná banka Slovenska, ona samozrejme nie je informačne pre profesionálov, na svojej internetovej stránke. Je to kurz, je to stred ten výmenný kurz eura za cudziu menu. Ten však nikdy ako obyčajný klient, spotrebiteľ nedostanete."

Marcela Jedináková:

"Teda okrem Národnej banky Slovenska, kde ešte môžeme nájsť potrebné informácie?"

Roman Fusek:

"No a samozrejme, dôležité je získať si informácie aj z dostupných internetových stránok. Najmä cestovateľské internetové stránky vám pomôžu sa zorientovať aj v takých veciach, na čo si dať pozor v prípade, ak zamieňate menu v zahraničí, vedia vám odporučiť prípadne zmenárne, vedia vám odporučiť či sa vám oplatí, alebo upozorniť vás na to, kde sa vám oplatí platiť kartou, kde si treba dávať pozor na platbu kartou?"

Marcela Jedináková:

"Čiže máte na mysli rôzne možno cestovateľské stránky, kde už sú informácie rôzneho charakteru, čo sa týka aj cien a rôznych iných nákladov a výdavkov."

Roman Fusek:

"Áno, presne tak."

Marcela Jedináková:

"Dobre, tak poďme si povedať konkrétne, napríklad keď teda viem, že idem, už mám nejaké informácie, viem koľko tých peňazí potrebujem do zahraničia, ak teda potrebujem meniť hotovosť, je lepšie vymeniť si peniaze tu, u nás na Slovensku v niektorej z bánk, alebo si ich vymeniť v zahraničí v zmenárni, alebo v zahraničí v banke možno, alebo si ich vybrať priamo z bankomatu v zahraničí?"

Roman Fusek:

"Závisí, naozaj závisí od toho, v akej ste situácii. Tá úplne prvá, dôležitá rada je, vždy si zobrať nejakú hotovosť do zahraničia, cudziu menu a vždy počítať s tým, že budem musieť používať aj nejakú hotovosť. Či si ju zoberiete zo Slovenska, alebo si ju zameníte priamo, keď docestujete, je už vecou práve tej úvahy. Slovenské banky samozrejme ponúkajú aj zmenu valút, teda hotovostnú zmenu meny eura za nejakú inú cudziu menu, ale hlavne v dovolenkovom období v prípade, ak to robíte na poslednú chvíľu, tak s tým môže byť problém. Mnohé banky túto službu majú relatívne obmedzenú, neponúkajú celú paletu mien, najmä ak idete do nejakej exotickerejšej krajiny, tá mena nemusí byť dostupná, prípadne môže byť vypredaná. Také kupy chorvátske naozaj môžu byť vypredané a banka vám môže povedať, že ďalšie bude mať až o týždeň a to vám už môže byť neskoro. Čiže tá prvá vec, ktorá je dôležitá je, ak chcete zamieňať u nás, tak s dosť veľkým predstihom je dôležité."

Marcela Jedináková:

"Treba teda plánovať. Dobre, tak keď sa nám nepodarí nakúpiť u nás, alebo teda potrebujeme si dokúpiť ešte nejaké peniaze v zahraničí, tak tam sa máme ako rozhodovať?"

Roman Fusek:

"Tam sa treba rozhodovať najmä s ohľadom na to, aká je skúsenosť zo zahraničia iných ľudí. Čiže najprv si pozrieť cestovateľské stránky a to, čo neodporúča určite nikto z profesionálov, je zamieňať menu niekde na ulici od niekoho neoficiálneho. Také možnosti samozrejme najmä vo veľkých mestách častokrát sú, ale sú veľmi nebezpečné. Môžete byť obeťou toho, že vám dajú falošnú menu do ruky, môžete byť obeťou toho, že vás nejaký šikovný podvodník podvedie a na vrch vám dá skutočnú bankovku a pod tým sú len papiere, čiže na to si treba dávať veľký pozor. Toho podvodníka už nikdy nenájdete a o svoje peniaze prídete. Čiže dôležité je na oficiálnych miestach zamieňať, v takomto prípade sú oficiálne miesta zmenárne, alebo banky. To, čo je zas dôležité pri zmenárňach, musíte ísť do zmenárne informovaní. To znamená, musíte vedieť aký je ten výmenný kurz. Ak to neviete, spravidla to je na vašu škodu, pretože tá zmenáreň je v informačnej výhode a vy netušíte, či vymieňate za dobrý kurz, alebo zlý kurz."

Marcela Jedináková:

"A to sme si už mali pozrieť doma na stránke Národnej banky Slovenska..."

Roman Fusek:

"Presne tak."

Marcela Jedináková:

"A to je zaujímavé, že mali by sme mať nejakú základnú informáciu a od tej potom vieme porovnávať tie hodnoty, že či je to teda drahé, alebo lacné. A čo sa týka poplatkov, ktorá služba výmenná je pre nás najvýhodnejšia, najlacnejšia. Teda zmenáreň, alebo aj výber z bankomatu môže byť?"

Roman Fusek:

"Zas závisí. Každá služba je za nejaký poplatok, to je úplne prvá zásada, nič nedostanete zadarmo a keď vám aj zmenárne napíšu niekde, že je to bez poplatku záměna, tak spravidla tú cenu zaplatíte v tom výmennom kurze. Teda ten výmenný kurz môže byť trošku nevýhodnejší a tam si treba zväžiť, že či radšej si zaplatiť poplatok za výmenu, alebo teda mať ten znížený výmenný kurz. Čiže vždycky je to s nejakým poplatkom. Pokiaľ ide o slovenské banky, tie samozrejme tiež spravidla si za túto službu nechajú nejakým spôsobom zaplatiť. Je možné, že v prípade, ak zamieňate u svojej banky, ak to zamieňate zo svojho účtu, tak to máte možnosť urobiť ako zmenu zadarmo, závisí samozrejme od toho, aký balík služieb máte. Čiže zasa, musíte prísť informovaní, musíte poznať, či vám tá banka urobí, tá vaša banka urobí výmenu zadarmo, alebo neurobí výmenu zadarmo a pokiaľ už robíte tú výmenu niekde inde, tak už musíte počítať s nejakým poplatkom."

Marcela Jedináková:

"Tak myslím si, že na tento vstup informácií sme dostali dosť, ale budeme v nich pokračovať aj po pesničke."

Marcela Jedináková:

"S riaditeľom Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Romanom Fusekom dnes listujeme vo finančnom dovolenkovom manuáli. Ak sa chcete, milí poslucháči, niečo opýtať k tejto téme, prípadne chystáte sa do zahraničia a plánujete si vymeniť nejaké peniaze, lebo ako

sme počuli, hotovosť by sme mali mať vždy nejakú pri sebe, môžete nám napísať vaše otázky na mailovú adresu regina.zapad@rtvs.sk, alebo nám môžete poslať SMS-ku na číslo 7773 v tvare zapad medzera a text."

Pán Fusek, ako vyzerá výmenný kurzový lístok?"

Roman Fusek:

"Bežný výmenný kurzový lístok pre spotrebiteľa môže na prvý pohľad vyzeráť veľmi zložito kvôli tomu, že tam máte údaje o devízach, o valútach. Údaje o devízach sú údaje o výmennom kurze pre kartové platby, alebo iné bezhotovostné platby a valutové kurzy sú hotovostné výmeny. To, čo je pre vás ako pre spotrebiteľa ak idete meniť menu dôležité je teda stĺpec valuta, ak ste v slovenskej banke a zas, valuta, banka má dva, alebo tri stĺpce. Má stred, ktorý vás zaujímať nemusí vôbec, ale potom má stĺpec nákup a stĺpec predaj. No a vyznať sa v ňom môžete spôsobom, že banka vám ponúka, teda v rámci kurzového lístka, nejaké cudzie meny. To znamená, že banka vám predá danú valutu za cenu, banka od vás kúpi danú valutu za cenu. To znamená, že ak si zoberieme povedzme chorvátske kuny, keďže sme v lete a v dovolenkovom období, tak to znamená, že v stĺpci, kde sú chorvátske kuny, ak chcete meniť slovenské eurá..."

Marcela Jedináková:

"Keď chceme nakúpiť tie kuny..."

Roman Fusek:

"Áno, slovenské eurá v slovenskej banke za kuny, tak beriete stĺpec banka vám predáva kuny, čiže predaj. Keď ste v zahraničí a pozriete sa na kurzový lístok tej zmenárne niekde povedzme v Prahe, alebo kdekoľvek niekde pri mori kde ste, tak ten kurzový lístok je pre vás ako spotrebiteľa opačný. Vy idete so svojou peňaženkou plnou eur do zahraničia, to znamená, že oni od vás tie eurá kupujú za domácu menu. Čiže tam na tom kurzovom lístku sledujete stĺpec (...), to znamená, že kupujeme od vás tú cudziu menu, pre nich cudziu menu, pre vás domácu menu, teda euro za nejakú cenu. Zjednodušene po tomto dlhom úvode, zjednodušene je to vždycky pre vás ten nevýhodnejší kurz. To znamená, že ak meníte, vždycky je ten kurz menší, v prípade ak meníte eurá za zahraničnú menu. Ak sa vraciate s nejakým balíkom peňazí, s balíkom kún na Slovensko a chcete ich meniť za eurá, tak zase vám banka dá menej eur za tie kuny, ktoré vy kupujete drahšie ako keby."

Marcela Jedináková:

"Do akej miery môžu byť odlišné informácie o výmenných kurzoch napríklad medzi jednotlivými bankami, alebo medzi bankami a zmenárňami, hovorme teda o tom, že sa nachádzame niekde v zahraničí."

Roman Fusek:

"Ak sa nachádzame v zahraničí, tak to môže byť veľmi odlišné. Tá skúsenosť napríklad aj z Českej republiky, ktorá je našim susedom a mnohí chodíme ešte stále do Prahy či už za príbuznými, za známymi alebo aj dovolenkovat', tak tam tá skúsenosť niekoľko rokov stará je veľmi nepríjemná, Praha sa stala veľmi silným turistickým mestom za posledné obdobie a zmenárne to začali zneužívať, takže aj Česká národná banka musela veľmi tvrdo zasiahnuť proti zmenárňam, ktoré ponúkali rôzne druhy kurzových lístkov pre rôzne osoby. Ponúkali rôzne iné kurzové lístky na okienku a iné kurzové lístky potom vo vnútri, dosť intenzívne klamali cudzincov a rozdiely tam boli, keď vieme, že dneska povedzme zoberieme, že 1 euro je povedzme 25 českých korún, tak ste mali kurzové lístky, ktoré vám vymenili euro aj za 15 českých korún, a to v takom prípade, ak neviete, aký je kurz a s akým aktuálnym kurzom idete do zahraničia, to môže byť veľmi nepríjemné."

Marcela Jedináková:

"Čiže opäť základ mať tú orientačnú informáciu zo stránky Národnej banky Slovenska, aký aktuálny kurz plus mínus by mal byť. Bankomat, on je tak po ruke, hocikde ho stretneme v zahraničí. Ideme okolo a povieme si, že aha, fajn, potrebujem si vybrať nejaké peniaze. Do akej miery sa to oplatí teda vybrať z bankomatu v zahraničí?"

Roman Fusek:

"Zjednodušene sa dá povedať, že sa vám to oplatí len vtedy, keď to nevyhnutne potrebujete. Neviete nájsť nikde žiadnu zmenáreň, nemáte cudziu menu, potrebujete hotovosť, nič iné vám neostáva, vytiahnete peniaze z bankomatu. To je jediná situácia, keď sa vám to oplatí, lebo to musíte."

Marcela Jedináková:

"A prečo je to tak? V čom je teda to také drahé, alebo predražené?"

Roman Fusek:

"Kvôli poplatkom. Využitie bankomatu na Slovensku vo vašej banke je spravidla bezplatné, alebo v balíku máte viacero výberov z bankomatu bez poplatkov. V zahraničí to tak nie je. Samozrejme, že

zas, pokiaľ máte vo svojom balíku, že partnerské banky v zahraničí, to sú väčšinou banky v tej finančnej skupine, do ktorej patrí aj slovenská banka, poskytnú ten hotovostný výber z bankomatu zadarmo, je to možné teoreticky, ale na to si treba zasa načítať podmienky..."

Marcela Jedináková:

"Mať tie informácie, ovládať, čo máme v podmienkach."

Roman Fusek:

"Presne tak. A ak idete s nenačítanými podmienkami, a je to veľmi pravdepodobné, že ten poplatok za výber z bankomatu v cudzej krajine, z cudzieho bankomatu je relatívne veľký, poplatok si berie totiž aj tá banka v tej krajine a aj banka slovenská, ktorá je vlastne vašou materskou bankou. A navyše, to ešte môže byť nevýhodné preto, že ten výmenný kurz na bankomate môže byť zas odlišný. To je všetko záležitosť obchodu a tá banka môže dať aj nevýhodnejší výmenný kurz."

Marcela Jedináková:

"A prípadné poplatky kartovej spoločnosti tiež tam môžu byť, alebo už nie?"

Roman Fusek:

"Tie sú záležitosťou najmä potom bezhotovostných platieb, na ktoré si treba dávať pozor a zase na poplatky v prípade bezhotovostných platieb."

Marcela Jedináková:

"A o tom si povieme o chvíľu."

Marcela Jedináková:

"Napísal nám aj poslucháč Peter z Chynorian. Chcel by sa spýtať, či je možné, že keď si v zahraničí chce vybrať napríklad 300 eur, bankomat mu vydá napríklad iba 295, že či je to možné, a že si vlastne v tej sume tých 5 eur už strhne poplatok."

Roman Fusek:

"Takéto výbery sa zúčtovávajú väčšinou bezhotovostne, to znamená, že vám tne poplatok potom bude visieť na výpise z účtu, to znamená, že bankomat vám vydá peniaze, toľko, koľko si požiadate, toľko vám bankomat vydá."

Marcela Jedináková:

"Čiže tak by to malo byť."

Roman Fusek:

"Áno, áno. Nestretli sme sa s tým, že by vydal bankomat menej ako ste si požiadali."

Marcela Jedináková:

"Lebo to je zaujímavé, či má náš poslucháč takúto skúsenosť alebo sa len tak pýta. Keď hovoríte, aj v zahraničí je totiž bežná prax, že by to tak malo byť?"

Roman Fusek:

"Áno. Koľko si požiadate, toľko by vám bankomat mal vydať. Samozrejme, že keď vyberáte peniaze v cudzej mene, tak vám to vydá s tým konverzným kurzom, ktorý tam je na tom bankomate uvedený, ten máte na obrazovke vždy, ten bankomat to musí uviesť, no a v prípade, ak vyberáte eurá z bankomatu, čo samozrejme v zahraničí tak isto sa môže stať, tak by vám mal vydať toľko eur, koľko si požiadate a ten poplatok vám potom príde vo výpise z účtu."

Marcela Jedináková:

"Ostaňme pri tých platobných kartách. Aké poplatky môžeme zaplatiť pri platbe kartou? Hovorí sa, že oplatiť sa najviac teda bezhotovostne tú platobnú kartu používať, teda pri nákupoch, platbách, pri bežných nákupoch. Takže aké poplatky tam na nás číhajú?"

Roman Fusek:

"V zásade to platí, aj platí to, že sa oplatiť používať kartu na bezhotovostný platobný styk. Dokonca by som povedal, že v prípade, ak idete do zahraničia a ste na dovolenke, tak predsa len obozretnosť dovolenkujúceho je nižšia, takže je lepšie dokonca platiť kreditnou kartou, z viacerých dôvodov. Aj z dôvodov potom v prípade, ak zaplatíte nejakú platbu, ktorú ste zaplatiť nechceli a budete žiadať o vrátenie tých peňazí, tak z kreditnej karty to je jednoduchšie ako z debetnej karty."

Marcela Jedináková:

"V prípade reklamácie myslíte."

Roman Fusek:

"V prípade reklamácie, presne tak."

Marcela Jedináková:

"To by sme mohli možnože tak stručnosti skonkretizovať."

Roman Fusek:

"Veľmi stručne. Dôležité je povedať to, že tie kreditné karty majú možno dve základné výhody. Tá prvá je, že ak vám ju ukradnú, tak vám neukradnú peniaze priamo z vášho účtu, lebo tá debetka zaťažuje priamo účet, kým ju nezablokujete, no a druhá výhoda je tá, že kreditná karta a väčšinou tie kartové spoločnosti, ktoré vydávajú kreditné karty, k tomu majú službu, ktorá spočíva v tom, že v prípade, ak nejakú službu reklamujete, to znamená, že vám niekto strhne peniaze z tej kreditnej karty, respektíve ste nemali dodanú tú službu a vyúčtovali si takú službu, napríklad hotel vám vyúčtoval o jednu noc viac alebo vám niekto strhol peniaze za požičanie alebo poškodenie auta v požičovni a podobne a nebolo to s vaším súhlasom, tak takéto neoprávnené strhnutie tých peňazí z kreditnej karty sa vybavujú oveľa jednoduchšie a rýchlejšie. Čiže v tomto je výhoda potom kreditnej karty. Čiže je potrebné uvažovať či možno zobrať jednu, dve, platobnú, kreditnú kartu do zahraničia, aj kvôli tomu, že niektoré kartové spoločnosti nemusia byť akceptované v zahraničí, respektíve sú akceptované menej ako u nás. To je všetko práve tá informačná príprava pred dovolenkou. Takže to je ako keby tá otázka kreditnej karty.

Otázka poplatkov. Už sme hovorili o bankomate, hovorili sme o tom, že teda ten poplatok tam vždy máte. Pri použití karty v zahraničí, ak používate kartu zasa s konverziou, máme reláciu o konverziách do cudzej meny, tak slovenské banky dnes majú spravidla zavedený poplatok za konverziu. To znamená, že..."

Marcela Jedináková:

"Tá konverzia, keby sme to mohli tak na priamo preložiť."

Roman Fusek:

"Zasa je to zámerna meny. Vy hoci platíte v zahraničí kartou a vy tú menu nevidíte, napríklad nevidíte tie chorvátske kuny, ktorými ste zaplatili alebo české koruny, ktorými ste zaplatili, tak samozrejme, že platíte v tej krajine práve tou cudzou menou. Ale vy máte na účte eurá, vy máte eurový účet a tá transakcia sa musí niekde zúčtovať, tá výmena meny sa zúčtováva bezhotovostne. No a to zúčtovanie bezhotovostne prebieha tiež za nejaký poplatok. To znamená, že jeden poplatok si berie kartová spoločnosť, ten môže byť, teda tá kartová spoločnosť, ktorej logo máte na tej karte, ten poplatok môže byť v konverznom kurze, teda v tom kurze, za ktorý vám zamenia, môže byť trochu nevýhodnejší ako je stredový kurz Národnej banky."

Marcela Jedináková:

"Aký býva vysoký, aký zvykne byť vysoký?"

Roman Fusek:

"Tie poplatky nie sú príliš vysoké. Naozaj sú v desiatinkách percent, stotinkách percent niekedy z toho kurzu. Tých platieb je veľmi veľa, tie spoločnosti skôr získavajú peniaze z objemu tých transakcií a pokiaľ ide o slovenské banky, tak tam naozaj tie poplatky za konverziu na vašom účte môžu sa šplhať povedzme aj do hodnoty dvoch percent z vykonanej platby. To znamená, že za každé použitie karty v cudzej mene v zahraničí môžete zaplatiť až dve eurá, pardon, nie dve eurá, dve percentá z hodnoty toho nákupu."

Marcela Jedináková:

"To znamená, že sa teda až tak neoplatí platiť v obchode kartou?"

Roman Fusek:

"Môže sa to oplatiť. Zás závisí od toho, aký máte poplatok, akú máte poplatkovú politiku tej banky."

Marcela Jedináková:

"Čiže mali by byť tieto informácie zverejnené, viditeľné aj pri pokladniach v zahraničí pravdepodobne."

Roman Fusek:

"To je zas iná otázka. Pretože v zahraničí, pokiaľ platíte kartou napríklad v obchode alebo v reštaurácii, tak spravidla si môžete vybrať, či budete platiť v eurách, to je jeden gombík na tom platobnom termináli a druhý gombík je, že budete platiť v domácej mene. A vtedy musíte uvažovať alebo teda nemusíte, ale ak chcete niečo ušetriť a rozmyšľate nad tým, koľko ušetriť, tak by ste mali uvažovať o tom, či budem platiť v cudzej mene za ten konverzný kurz, ktorý je tam zverejnený v tom obchode alebo v tej reštaurácii, mal by byť, alebo na tom platobnom termináli by mal byť zverejnený. On býva spravidla zasa nevýhodnejší ako v zmenárni, prípadne v banke, alebo budete platiť v eurách, to znamená, že spravíte konverziu bezhotovostne a tam zasa sú tie poplatky, o ktorých sme pred chvíľkou hovorili."

Marcela Jedináková:

"Čiže to je dobré všetko vedieť a najmä počítať s tým, že niečo také nás bude čakať pri platbe. No a takto sa nám vlastne ľahko môže stať v zahraničí, že a nám večera predraží, namiesto 50 eur zaplatíme 60 eur, možnože len práve preto, že platíme kartou."

Roman Fusek:

"Presne tak a za zlý konverzný kurz napríklad."

Marcela Jedináková:

"Takže oplatí sa napokon prepočítať si, že koľko by nás to stálo, keby sme si vybrali opäť tú hotovosť z bankomatu a sme vlastne na začiatku toho kolieska, čiže naozaj asi to prvotné najdôležitejšie je mať tie informácie už doma a trošku sa zorientovať v tých možnostiach."

Roman Fusek:

"Presne tak."

Marcela Jedináková:

"Čiže takú všeobecnú radu nám vôbec viete dať, je to možné? Asi to ani nie je možné dať takú všeobecne platnú radu, teda že v obchodoch platiť takto sa oplatí viac, podľa skúseností alebo podľa aktuálnej situácie."

Roman Fusek:

"Presne tak, podľa aktuálnej situácie, podľa skúseností. To čo by ste mali mať, asi tá aktuálna alebo taká tá dôležitá rada je, aby ste mali aktuálny kurzový lístok v hlave. Vy si v podstate musíte pamätať len jednu sumu, nemusíte si pamätať veľa. Musíte si pamätať, za koľko sa dnes vymieňajú tie kuny, o ktorých sme hovorili a keď sa vám zdá ten výmenný kurz na tom platobnom termináli príliš odlišný, alebo v tej zmenárni, kde vám ho ponúkajú, alebo v tom hoteli, kde vám ponúkajú, tak v takom prípade ho nevyužiť."

Marcela Jedináková:

"Bola by som rada, keby sme stihli ešte v krátkosti aspoň povedať základné informácie v súvislosti s bezpečnosťou, s ochranou tých osobných našich, najmä platobnú kartu, je potrebné si ju chrániť, pretože aj v týchto situáciách dostávate podnety, rôzne krádeže a naozaj, miznutie peňazí na účtoch. Takže ako sa chovať k dokladom, teda finančným našim kartám v zahraničí."

Roman Fusek:

"Tri základné body. Prvý, chovajte sa k svojej karte, či ste na Slovensku, alebo v zahraničí, ako k svojej peňaženke. To znamená, karta je kľúč k vašim peniazom, tak sa k nej treba správať. Peňaženku si strážime, strážme si aj kartu. To znamená, vy nikomu peňaženku nedáte do rúk, ani tomu čašníčkovi by ste do rúk kartu dať nemali a keď mu ju dáte, tak tú platbu musí urobiť pred vami, žiadne také, že príde niekde dozadu, a potom vám tu kartu vráti. Čiže rovnako ako peňaženku nedáte z ruky, tak ani kartu by ste nemali dávať z ruky. Druhá dôležitá zásada je, ak idem do zahraničia, zoberiem si telefónne číslo na svoju banku. Pretože ak sa mi karta stratí, alebo mi ju niekto ukradne, musím ju zablokovať čo najskôr. Ak ju zablokujem, tak už nikto mi ju nezneužije. Čiže musím poznať telefónne číslo na banku, na telefonickú službu banky, kde mi to zablokujú. A ďalšia, posledná dôležitá rada je, nastavte si SMS notifikácie na bezhotovostné platby. Ak by vám chodili do notifikácie na platby, ktoré sú neočakávané, okamžite blokujte kartu."

Marcela Jedináková:

"Ďakujeme za informácie cenné a cennejšie najmä pre tých, ktorí ešte len sa chystajú na dovolenku. Vy už ste po dovolenke?"

Roman Fusek:

"Aj po dovolenke, aj pred dovolenkou, takže som v takom medziobdobí."

Marcela Jedináková:

"Vy máte zrejme takú informačnú výhodu, keď idete do zahraničia, tak asi sa viete lepšie orientovať. Ďakujem ešte raz za všetkých poslucháčov, za cenné informácie. Naším hosťom dnes bol riaditeľ Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Roman Fusek. Pekné leto a dopočutia."

Roman Fusek:

"Ďakujem, pekný deň."